

## December 10: Shinggyim Ahkaw Ahkang Masat Dingsat Nhtoi

December 10 ya shani gaw shinggyim ahkaw ahkang masat dingsat nhtoi rai nga ai. Dai majaw "Shinggyim Ahkaw Ahkang (Human Rights) hte seng ai mahkawm madup machye machyang ni hpe ndau ya na nngai.

Shinggyim ahkaw ahkang hte seng mai machye machyang n nga ga ai rai yang, anhte ni ndai poi hpe gara hku galaw lu na rai ga ta?

Mungkinan madang masat ai shinggyim ahkaw ahkang ni hpe gaw hkrak chye na chye tsun dan ai masha nau n law na re ngu htang ai.

Mungkinan masha law law wa, mungkinan madang shinggyim ahkaw ahkang lu la na matu gasat nga ma ai, shakut shaja nga ai, nsen shapraw nga ma ai. Dai zawn re ai aten hta, anhte Myanmar mung shawa masha ni gaw sak hkrung nga pra lu na matu madung da shakut shaja nga ra ga ai.

December 5 ya shani, Yanggon mare kaba kaw, shinggyim ahkaw ahkang a matu lam ntsa kaw lam hkawm nsen shapraw hpyi shawn ai ni hpe hpyen mawdaw langai hte hkan adawt sat ai hpe media ntsa kaw anhte mu lu ga ai ni grai myit n pyaw, myit machyi, hkam sha yak ga ai.

Tinang mu mada ai hpe wanglu wangla shapraw dan lu ai ahkaw ahkang gaw kanang ta? Anhte Myanmar mung shawa masha ni gaw dai ahkaw ahkang hpe n lu rai nga ga ai. Jahkrit shama, rim, zingri, hkyuk htawng bang, sat ai ni nga nga ai majaw rai nga ai. Dai ni gaw tara upadi hpe n jaw n ang ai hku jai lang ai ni rai ma ai.

Mungkinan masha ni yawng a matu ra kadawn ai malu masha hta lai jan nna shapraw nga ai, raitim, mungkinan masha ni hta na seng 8110 re ai masha ni lusha taw nga ma ai.

Lai wa sai shi (10) ning laman hta laning hte laning lusha taw kaw si hpang gara ai ni law jat wa ai rai nna mungkinan masha shadang hta na 9.9 % daram de tsaw lung wa ai.

Anhte Myanmar mung kata hta Myanmar Hpyen Dap kawn, daining February 1 ya shani, mungdan dan garu magam hpe zing hkang la ai aten kaw nna gat rai ni yawng gaw shawoi na hta htam lahkawng/ masum tsaw lung mat magang wa sai rai nga ai. Dai majaw mung shawa masha law law wa sak hkrung lu na matu lusha pyi n hkrup rai wa nga ai.

Dusat ni pyi shi a shi ahkaw ahkang nga ai, ngu anhte ni tsun tsun rai ga ai, raitim, anhte shinggyim ahkaw ahkang hpe pyi manu n shadan, dingbai dingna jaw, tawt lai ai gumshen ai ni grai law nga ai. Dai ni na prat masa na mayam ni anhte Myanmar mungdan kata nga nga sai rai nga ai.

Anhte shada da shinggyim masha hku, hku hkau nga ga ai kun? Anhte mungdan kata hta, majan a majaw, sut masa galaw ai ni e lamu ga jahten sharun ai majaw, tara n shang ai nga nna htingra dum nta htawt shangun ai hkrum ai majaw, shingra maka tsin-yam ni a majaw htawt si hkawm ra ai ni, dum nta n lu ai ni, lam ntsa kaw yup hkawm ra ai ni law she law jat wa ai. Mungdan kaga de htawt si machyu nga hkawm mat ai ni mung law law she law jat wa ai.

Shinggyim ahkaw ahkang ngu ai hta (1) sak hkrun nga pra lu ai, (2) shanglawt lu ai, (3) mayam prat hte zingri zingrat ai kaw na lawt lu ai, (3) mu mada ai lam ni hpe shanglawt ai myit hte wanglu wang la tsun shapraw lu ai, (4) bungli galaw lu ai, hpaji machye machyang ni hpe sharin hkaja lu ai, hte kaga ahkaw ahkawng lam ni law law rai nga ai.

Shan hpraw shan chyang karan ginhka ai, hpung ginhka ai, num la ginhka ai, mung masa lam hta ginhka ai zawn re ai shinggyim masha shada, karan ginhka ai lam ni yawng gaw shinggyim ahkaw ahkang hpe tawt lai ai lam ni rai nga ai. Shinggyim masha shada galoi mung n ginhka hkat ai sha, shi hte shi lu la ang ai ahkaw ahkang ni hpe hkam sha shangun ra ga ai.

Sak hkrung lu ai ahkaw ahkang, hkru hkru kat kat lu sha lu ai ahkaw ahkang, hpaji sharin hkaja lu ai ahkaw ahkang, mu mada ai hpe wanglu wangla tsun shapraw lu ai ahkaw ahkang, bungli galaw na ahkaw ahkang ni anhte Myanmar mung shawa masha ni lu nga ga ai kun? Dai zawn ahkaw ahkang hpe n hpaw ya ai gaw kadai ni rai?

2021 shaning a Shinggyim ahkaw ahkang masat dingsat nhtoi a ga manoi gaw "EQUALITY" ngu ai rai nga ai. "Maren Mara" ngu ai lachyum rai nga ai. Shinggyim ahkaw ahkang a matu nsen shapraw hpyi shawn nga ai gaw lu su matsan yawng hta shinggyim ahkaw ahkang maren mara nga matu rai nga ai.

Nang hta nga ai ahkaw ahkang, kaga masha ni hpe mung karan ya u. Nang galaw lu na kun? Mai byin na kun? Shinggyim ahkaw ahkang hte seng ai lam ni hpe laika maisau pa hta law law masat dat ma ai raitim, ta tut hta gaw n jai lang lu ma ai.

Shinggyim ahkaw ahkang masat dingsat nhtoi hpe 1948 shaning, "the United Nations General Assembly" kaw [Universal Declaration of Human Rights](#) (UDHR) ndau laika hte rau galaw hpang wa ai.

By Fr. Patrick Gawmaw Hkawng Yae

#rvaenglishwebsite

#kyimg

#rvakachinservice

<https://www.rvasia.org/history/how-can-we-celebrate-human-rights-day-without-knowledge-our-rights>